

ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ ТА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМ РЕГІОНУ

Створення сільськогосподарських кооперативів і їхніх союзів у всіх регіонах країни ми вважаємо основними напрямками розвитку кооперації.

Проведені економічні реформи в кінці ХХ століття створили необхідну нормативно-правову базу для розвитку кооперації, створення виробничих кооперативів. Кооперація як елемент ринкової економіки сприяє посиленню підприємницької діяльності, підвищенню ефективності виробництва.

Аграрна реформа 90-х років ХХ століття стала для сільського господарства України початком тривалої кризи. Виробництво валової продукції галузі упало майже на 40 %. Проте і за цих умов кооперація може сприяти об'єднанню фінансових і матеріальних ресурсів у товаровиробників для ефективного ведення виробництва.

Стан економіки сільськогосподарського виробництва висуває необхідність прискорення кооперування сільських товаровиробників у різних сферах діяльності – від постачання до переробки і збуту готової продукції.

Кооперація в умовах ринкових відносин дозволяє використовувати переваги великого товарного виробництва, не обмежуючи інтересів сільських товаровиробників. Більш того, вона сприяє відродженню селянина як хазяїна виробництва, як реального власника виробничої продукції.

Форми кооперативних зв'язків і об'єднань повинні визначатися компетентно і на засадах повної добровільності.

Відомо, що без кооперації сил і ресурсів кожному дрібному товаровиробникові для забезпечення виробничого процесу у своєму господарстві необхідно мати мінімальний набір засобів механізації та техніки. При незначних наділах земельних ділянок такі господарства якщо і мають усю необхідну техніку, то використовують її неефективно. Висока вартість техніки не дозволяє дрібним товаровиробникам купувати її. Ефективність їхнього використання можлива тільки на основі кооперування, об'єднання засобів. Техніка в кооперативах використовується в 10-15 разів ефективніше, тому що тут забезпечується більш повна завантаженість сільгоспмашин.

Об'єднання засобів малих підприємств для організації власних переробних і інших обслуговуючих підприємств сприяє: підвищенню ефективності виробництва, реалізації впровадження маловідходної і безвідхідної технології виробництва і переробки, підвищенню якості і конкурентоздатності продукції, скороченню собівартості, підвищенню зайнятості населення, скороченню безробіття, зниженню впливу сезонності; підвищенню віддачі від вкладених ресурсів.

В Україні кооперативний рух тільки починається. Обстеження показало кілька напрямків кооперування: спільне використання техніки, обробка землі, ведення тваринництва; переробка, зберігання і збут продукції; техніко-технологічне забезпечення; кредитна взаємодопомога.

Аналіз економічного і соціального стану показує, що в Україні є необхідні передумови для розвитку кредитної сільської кооперації. Проте не реалізується достатньою мірою важливий напрямок сільської кооперації – розвиток відносин з підприємствами агропромислового комплексу.

Причиною, що стримує розвиток сільської кооперації, є відсутність в організаторів малого підприємництва правильного розуміння її значення як для ефективного ведення своєї справи, так і своєї ролі в її організації й ефективному функціонуванні. Багато значить тут і психологічна невідповідність, і страх втратити вкладені в загальний фонд кошти.

Аналіз роботи сільських кооперативів дозволяє зробити висновок, що напрямками їхнього розвитку для регіонів України можуть бути:

- вертикальна кооперація організацій малого підприємництва у сфері переробки і реалізації сільськогосподарської продукції, здатна конкурувати з переробними підприємствами. Серйозними аргументами на її користь можна розглядати можливість у цьому випадку зниження втрат продукції, збереження її якості, економії транспортних витрат, згладжування сезонності, підвищення зайнятості, поліпшення забезпечення населення продуктами харчування;
- сільська кредитна кооперація, заснована на об'єднанні фінансових засобів сільських підприємств для сприяння формуванню оборотних і основних засобів фермерських господарств;
- горизонтальна кооперація найпростіших форм у вигляді дрібних неформальних об'єднань із спільного використання техніки і проведення частини робіт;
- кооперація з маркетингових і інформаційно-консультаційних послуг.

На нашу думку, з метою активізації кооперативного руху в аграрному секторі необхідно, насамперед, при кооперуванні переробних підприємств і сільськогосподарських товаровиробників зняти диктат переробних структур. Буде потрібно також підсилити правову підтримку кооперативного сектора.

Гальмом розвитку малого сільського підприємництва є слабка забезпеченість технікою.

Таким чином, у сучасних умовах при впровадженні ринкових відносин у всі сфери господарювання розвитку кооперації в аграрному секторі слід приділити значну увагу. Саме сільське господарство має необхідні передумови для виходу на світовий ринок, а розвиток малих форм підприємництва прискорить цей процес. Важливе значення має вивчення кооперативного досвіду розвинутих країн, де кооперація охоплює технічне обслуговування і постачання фермерських господарств, заготівлю, переробку і збут сільськогосподарської продукції.